

STRACH

...jak jsem se přestal bát

(zpracovala : Alena Plháková

Městská knihovna Choceň)

věk: 5. roč.

V lekci pracujeme s knihou:

Pavel Čech: Velké dobrodružství Pepíka Střechy

Hlavním cílem programu je uvědomění, že emoce strachu, obav a úzkosti mohou člověka velmi svazovat, ale nemusí tu být navždy, můžeme je s pomocí druhých nebo kvůli druhým překonat. Příběh o Pepíkovi pracuje s důležitou emocí strachu, kterou kvůli své přítelkyni Elzevíře Pepík překoná a doslova “překročí svůj vlastní stín”. Děti pak následně směřují v reflexi samy k sobě a k hledání vlastních fobií a úzkostí, které překonaly.

PRŮBĚH LEKCE:

Evokace: Rekvizity

Doprostřed koberce položíme čtyři rekvizity –
lahev se vzkazem, modrý kámen, červená šála, baterka

PŘEDVÍDÁNÍ:

Děti **předvidají**, co se asi bude v příběhu odehrávat:

možné odpovědi :

bude tam moře nebo oceán

jeskyně

bude to v zimě

šála je spíš holčičí

kámen souvisí s jeskyní nebo s ostrovem

kámen má zvláštní barvu, možná je něčím výjimečný

Rozdělíme děti do 5-6 skupin podle počtu dětí ve třídě, ideální je 3-4 děti ve skupině.

Do každé skupiny dáme dětem k dispozici knihu:

Velké dobrodružství Pepíka Střechy.

Nastíníme dětem, že v celé lekci se budeme věnovat pocitům, vysvětlíme způsob práce

Děti si prohlédnou s. 10-13 a pokusí se vysledovat, jaký sen měl Pepík a o co tam šlo, dospíváme k pocitu strachu a obav, které jsou pro Pepíka zásadní

Čteme s. 16-17 –
22-23

dospíváme k základním povahovým charakteristikám – ústně

Pepík koktá

Pepík se stydí před lidmi

bojí se mluvit

má strach skákat do vody

strašpytel

Vrátíme se k rekvizitě MODRÝ KÁMEN:

čteme dál s. 24-26

necháme děti přemýšlet, zda je možné, aby se po vhození kamene do vody opravdu něco změnilo –

(využíváme motiv překvapení)

Ano, modrý kámen přináší změnu –

vysvětlujeme, že barva kamene tak trochu souvisí s tím, co se změnilo

- nález modré knihy

- nová spolužačka v modrých šatech s modrýma očima, která Pepíkovi změní život

čteme s. 40-41

43-45

1. písemný úkol:

Rozdáváme sešitky(Kniha o knize) a zapisujeme první charakteristiku Pepíka využíváme v podstatě model pětílístku upravený pro naše potřeby

Pepík na začátku příběhu:

Jaký je: má strach, bázlivý, koktavý, stydlivý..

Co dělá: koktá, bojí se skákat, bojí se dát ránu..

věta o Pepíkovi: Pepík rád čte knihy

Pepík se kamarádí s Elzevírou

Pepík se bojí skákat

Pepík je šikanovaný ostatními

Pepík nemá odvahu se bránit

Pepík je plný strachu

Jedním slovem:
strašpytel

Další děj krátce převyprávíme

Elzevíra a Pepík se začnou blíž kamarádit a trávit spolu čas
Pepík s Elzevírou navštěvuje oblíbená místa (knihovna, cukrárna...), čtou si společně knihu o kapitánu Fragoramisovi. Ve škole dostanou úkol nakreslit slepou mapu evropské země, ale rozhodnou se nakreslit vysněný ostrov...

SKUPINOVÁ PRÁCE: SLEPÁ MAPA

Rozdáme do skupin slepé mapy

Děti zakreslují, co by tak mohlo na tom ostrově všechno být, pokouší se vymýšlet názvy moří, zátocin, zálivů, pobřeží, hor, řek název ostrova apod.

Pak sdílíme společně - Následně ukážeme dětem mapu ostrova Drum, kterou nakreslil Pepík a Elzevíra.

Další děj převyprávíme:

Pepík Elzevíře vypráví také o starém mlýně, ke kterému se váže legenda.

Žil v něm kdysi člověk, který se spolčil s čertem a dělal nějaké pokusy s časem. Měl prý hodinky, které dokázaly vrátit čas.

Lidé se mlýnu obecně vyhýbají jako místu, které je spojeno se zlými silami

Pepík Elzevíře o mlýně vypráví a ona ho zatouží vidět, mlýn ji přitahuje, nakukuje do tunelu, přemýšlí, co je za ním

Během zimy se Elzevíra a Pepík vydávají bruslit a u starého mlýna se stane zvláštní událost

SKUPINOVÁ PRÁCE: SKLÁDÁNÍ OBRÁZKOVÉHO KOMIKSU

Rozdáme do skupin naskenované obrázky, děti skládají podle smyslu

Jednu skupinu vyzveme, aby následný děj převyprávěla

Děj stručně: Pepík s Elzevírou bruslí, jenže led je popraskaný, Pepík se zřítí do vody, když jde Elzevíře pro šálu, Elzevíra ho zachrání, pak se Pepík suší...

Postupujeme dále v ději:

Pepík dostává zápal plic, je měsíc doma a E. zmizí

Pepík ji hledá, u mlýna nachází lahev se vzkazem

REKVIZITA : LAHEV SE VZKAZEM

Necháme děti lahev rozdělat a přečíst vzkaz
Pepíku, zachraň mě, Elzevíra

Děti předvídají, jak se děj asi bude odvíjet
Jak se Pepík rozhodne?
Co asi udělá?
Kam ji půjde hledat?
Do tunelu

Děti ve skupinách vytvoří improvizovaný tunel a dosátnou na barevných kartičkách
zájmena:

CO   JAK   PROČ   KDY   KAM   KDE

Ve skupinách vytvoří improvizovaný tunel a vymyslí otázku,
každá skupina pak nahlas řekne, co vytvořila
Příklady:

Co mě čeká?
Co bude, když mi zhasne baterka?
Co se asi Elzevíře stalo?
Kam se tunelem dostanu?

Jak Elzevíru najdu
Jak mám poznat kude se dát
Proč Elzevíra zmizela
Proč se vydávám na tak nebezpečnou pouť
Kdy ji najdu
Kdy tunel skončí?
Kam dopluju?
Kde Elzevíra může být

Následně zápis :

2. PÍSEMNÝ ÚKOL: RYBÍ KOST

Děti zapisují otázky ke všem tázacím zájmenům do rybí kosti

Děti předvídají, kam asi tunel Pepíka dovede?

MOŽNÉ PŘÍKLADY:

do jeskyně

do kouzelného světa

k podzemnímu jezeru

do jiné reality

někdo ho přepadne

do moře

Pak čteme další děj:

s. 122- 132

134-139

144-147

170-171

(MOŽNO ČÍST ZKRÁCENÉ VÝSEKY)

3. PÍSEMNÝ ÚKOL: UDÁLOSTI+POCITY

a během čtení do kroužků zapisujeme jednotlivé události a k nim pocity

UDÁLOSTI:

MOŘE OSTROV LES SKÁLA +PROPAST OHEŇ MAJÁK

POCITY:

STRACH, HRŮZA , OBAVY, DĚS, ZIMA, HLAD, RADOST, NADĚJE, POCIT
VÍTĚZSTVÍ, ŠTĚSTÍ

Pepík dojde k útesu

Zde jsou obavy nejsilnější

Hrajeme hru:

Andělé – démoni

Využijeme metodu **škálování**:

Rozdělíme děti na dvě poloviny

Já si stoupnu doprostřed a jsem Pepík

DÉMONI : první polovina se Pepíka pokouší odradit od toho, aby skočil, připomíná mu všechny nezdary, které se mu během jeho života nashromáždily, možná rizika apod....

ANDĚLÉ: druhá polovina se pokouší Pepíka přimět ke skoku a povzbudit ho, připomínají mu vše, co se mu už během cesty podařilo, proč se vůbec na výpravu vydal apod...

4. písemný úkol: ANDĚLÉ+ DÉMONI

možná řešení:

Jsi k ničemu
Jsi jen koktavý kluk
Tím skokem se zabiješ
Nikdy nedokážeš skočit

Už jsi toho tolik dokázal
Zvládl jsi mořskou bouři, projít
lesem, prplout mořem, zlézt
skálu, došel jsi skoro až k majáku

Pepík je na vážkách

Neví, jestli ho přemůže strach nebo odvaha

Co mu nakonec pomohlo, aby svůj strach překonal???

Děti přemýšlejí, pokud na to nepřijdou, pokusíme se jim pomoci:

Co si Pepík asi říká? Znovu připomeneme, že Pepík není na poznávacím výletě, že na své cestě je z nějakého důvodu

Když teď neskočím, tak....

Děti doplní

všechno bylo zbytečné
E nikdo nepomůže

Co tedy pomohlo Pepíkovi?

To, že myslel na Elzevíru a chtěl ji zachránit

Přečteme si bublinu v závěru notýsku, která nám naše předvídání potvrdí:

“Taky se může stát, že člověk, který zachraňuje druhého, zachrání sám sebe”

(přátelství a city k Elzevíře mu pomůžou překonat svůj strach)

Vrátíme se k charakteristice hlavního hrdiny a zapisujeme do notýsku vlastnosti Pepíka, který se nám během dobrodružství proměnil:

5. PÍSEMNÝ ÚKOL: PEPÍK BĚHEM DOBRODRUŽSTVÍ

Jaký je: statečný, odvážný

Co dělá: zachraňuje Elzevíru, pluje po moři, leze po skále, rozdělá oheň
skočí z útesu

Věta: Pepík se zbaví svého strachu

Jedním slovem: Odvážný

Reflexe:

Pepík dokázal překonat jeden ze svých velkých strachů. Skočil z útesu. A co vy?

Máte nějaký strach, který vás v dětství hodně trápil a který jste překonali?

6. PÍSEMNÝ ÚKOL: JAK JSEM SE PŘESTAL BÁT

Děti zapisují, co v životě samy zvládly, co překonaly.

Možná řešení:

strach z pavouků, ze tmy, z vody, ...atd

Závěr:

Rozloučíme se s dětmi a navnadíme je, aby si příběh o Pepíkovi dočetli. Nastíníme v hrubých obrysech, že Pepíkovo putování samozřejmě nekončí a ještě ho čeká dlouhá cesta majákem.

Závěr neprozrazujeme.